

En annerledes matematikktime

Nå skal vi hygge oss med litt matematikk, sa Anne, læreren til Sadio.

– Nå som dere har lært litt brøkgregning, tenkte jeg det kunne passe med en gammel historie fra Arabia.

Den handler om en araber som hadde tre sønner og nitten kameler.

Nå skal dere høre:

De nitten kamelene

Araberen var gammel og syk og forstod at han snart skulle dø.

Derfor kalte han sønnene til seg.

– Når jeg er død, skal dere arve kamelene mine, sa han.

– Mohammed er eldst.

Han skal arve halvparten av kamelene.

Assad er nest eldst, og får en firedel.

Hassan, som er yngst, får en femdel.

Så døde araberen, og sønnene skulle fordele kamelene mellom seg.

Men hvordan kan en dele nitten kameler i to halvparter uten å slakte noen av dyrene?

Da kom en sjeik ridende på kamelen sin.

– Trenger dere hjelp? spurte han.

– Dere ser så tankefulle ut.

Brødrene fortalte om arven og bad om et godt råd.

– Det skal vi nok klare, sa sjeiken.

Han steg ned av kamelen og stilte den ved siden av de nitten kamelene.

– Du Mohammed, skal ha halvparten av dyrene.

Halvparten av tjue er ti. To, fire, seks, åtte, ti.

Her står dine kameler.

Så var det Assad. Han skal ha en firedel.

En firedel av tjue, det er fem.

Mohammed og Assad tok kamelene sine og leide dem bort.

– Her har du din femdel, Hassan.

Fire kameler til deg som er yngst.

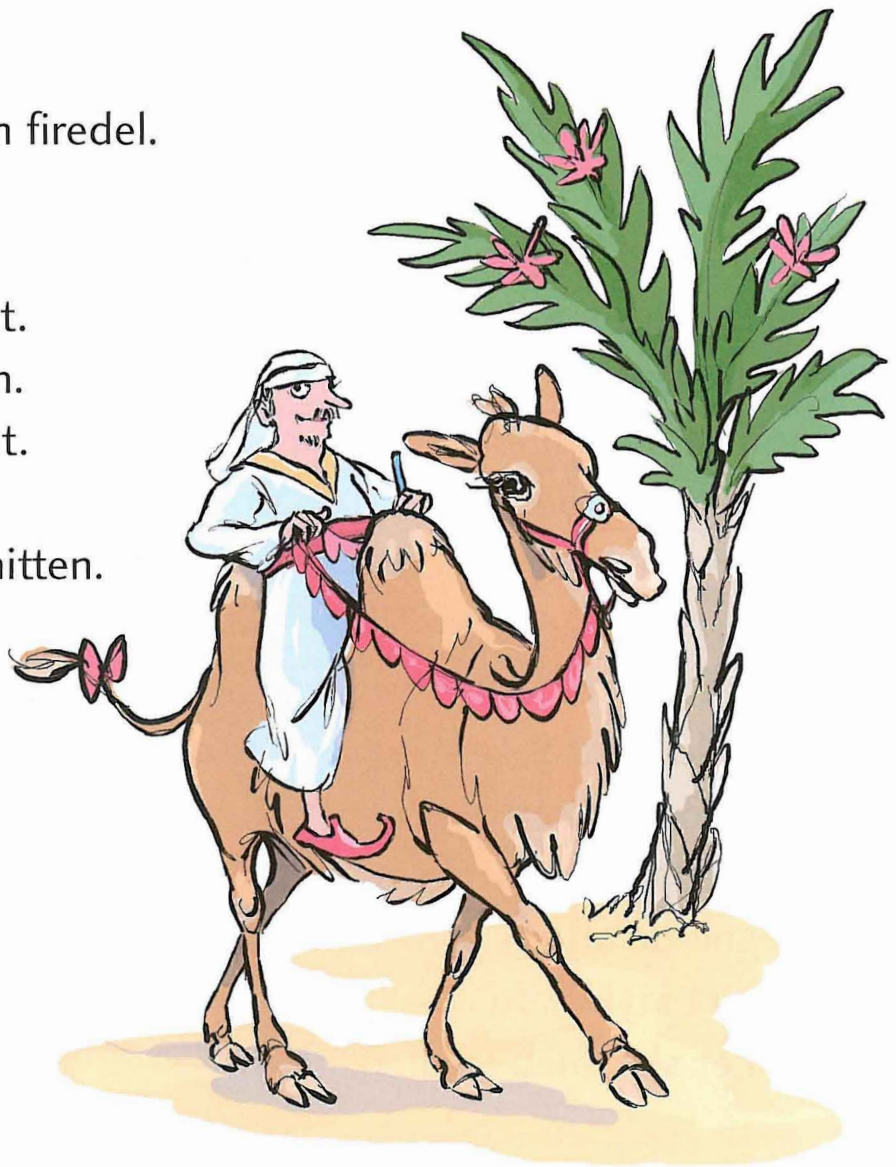
La oss nå se om det stemmer.

Ti pluss fem pluss fire, det blir nitten.

Da har vi én kamel igjen, og det er selvfølgelig min egen.

Far vel, mine venner,

og måtte Allah være med dere.

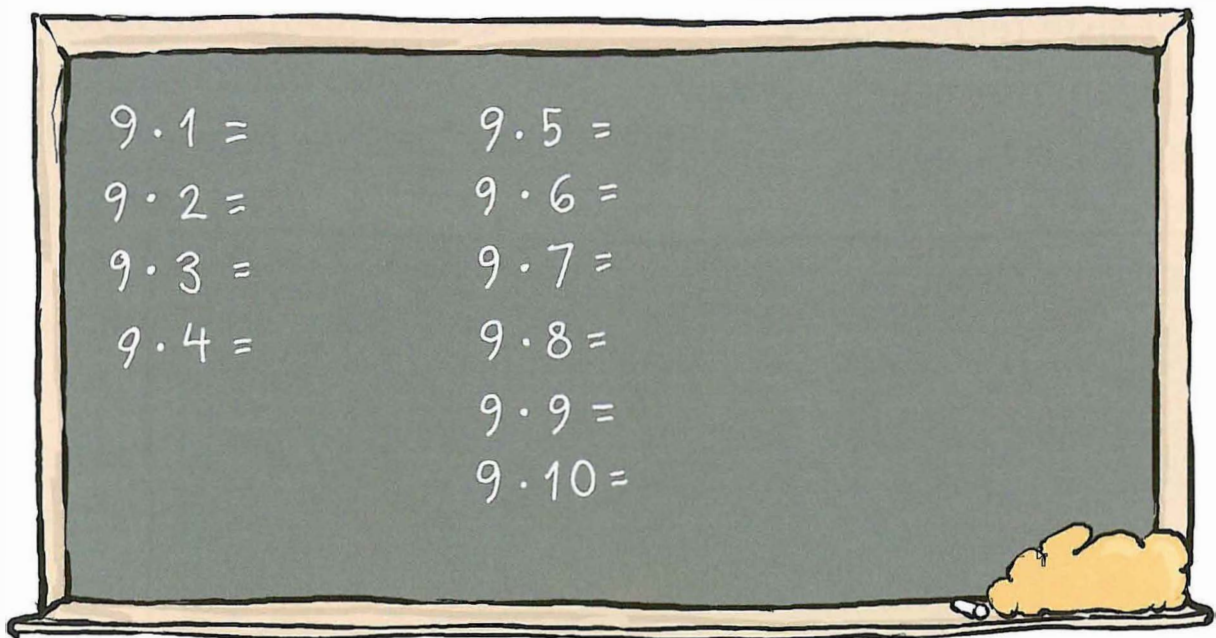

– Smart, sa Ali.
– Kan du flere historier, Anne?
– Klart jeg kan, sa Anne. – Nå skal jeg fortelle dere en historie som jeg lærte av bestemoren min. Hun lærte den av sin mor. Så dette er en historie fra riktig gamle dager. Den gangen var det ikke så greit å gå på skolen dersom du ikke kunne leksene dine. Da hendte det ofte at du måtte sitte igjen, og kanskje fikk du et slag med linjalen over fingrene også. Nå skal vi høre om Malvin.

Gutten som ikke kunne ni-gangen

Klassen hadde ni-gangen i lekse. Men da læreren spurte Malvin hvor mye ni ganger tre var, fikk hun ikke noe svar. Malvin var ikke dummere enn de andre i klassen, men i går hadde han glemt seg bort. Han hadde tatt fiskestanga på nakken istedenfor å gjøre lekser.
– Vel, sa læreren. – Da får du sitte igjen og regne de stykkene jeg skriver på tavla. For hvert stykke du ikke kan, får du et slag med linjalen.

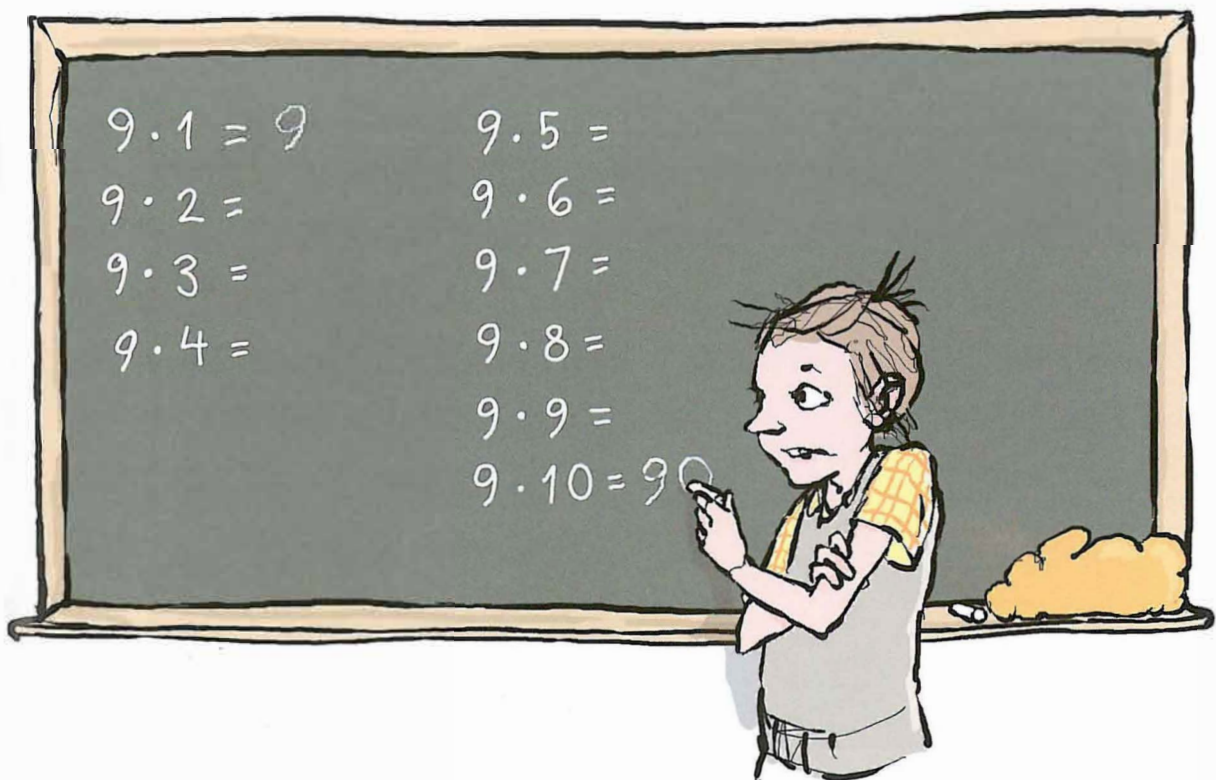

Så stod Malvin der alene
etter at de andre elevene hadde gått ut.

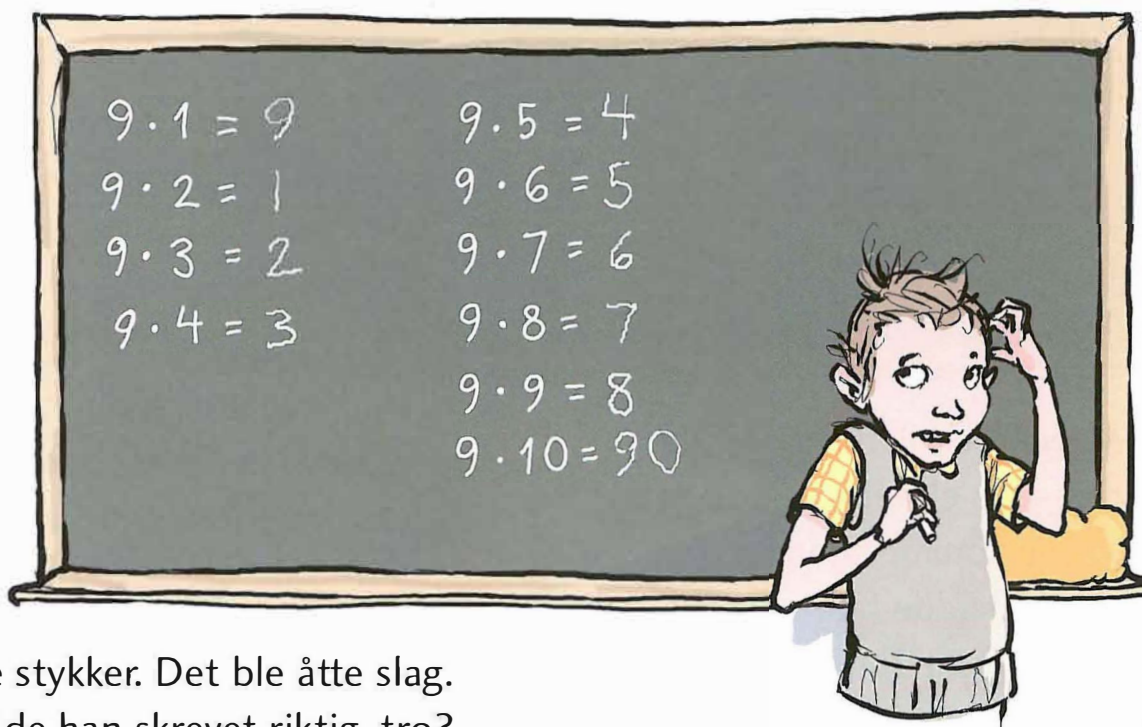
Læreren skulle komme igjen
om ti minutter, hadde hun sagt.

– Jeg får skrive opp det jeg kan,
tenkte Malvin.

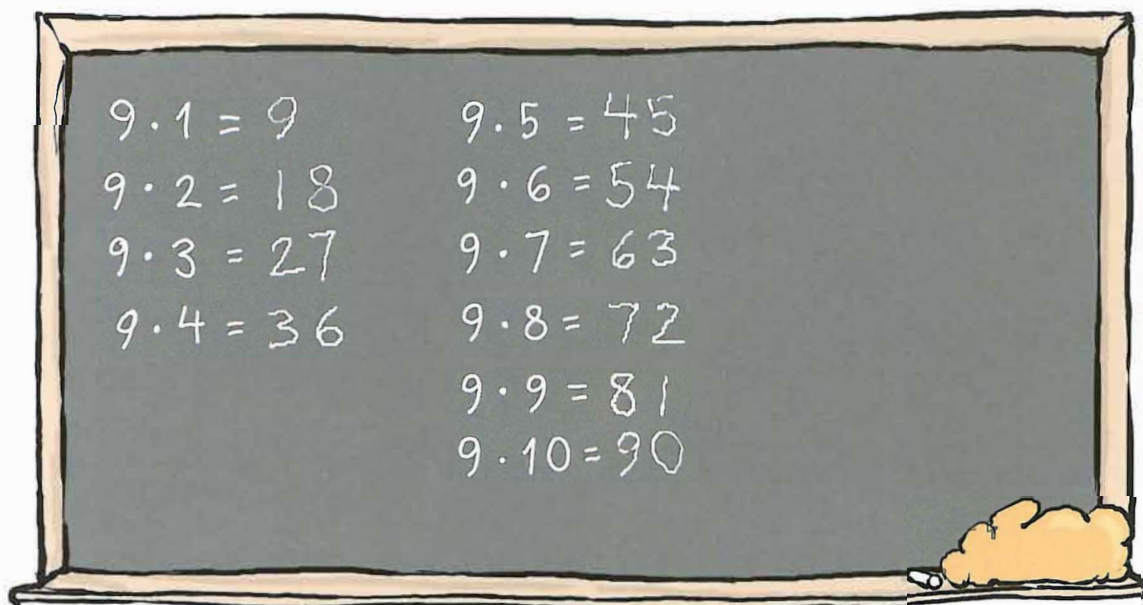
To av stykkene gikk greit:

Det første og det siste regnestykket hadde han klart, men hvor mange stykker manglet han svar på? Han skrev:

Åtte stykker. Det ble åtte slag. Hadde han skrevet riktig, tro? Han fikk prøve en gang til. Denne gangen begynte han å skrive nedenfra.

Akkurat da han var ferdig,
kom læreren inn døra.

– Nå, hvordan går det? spurte hun
og så mot tavla.

9, 18, 27, 36, 45, 54, 63, 72, 81, 90.

Det er helt riktig.

Malvin skjønte ingen ting.

Hadde han klart ni-gangen?

Han stod bare og gapte.

Læreren sa: – Skynd deg nå og løp
etter de andre.

Kanskje du tar dem igjen?

Husk å svare høyt og tydelig neste gang.

– Så lurt, sa Ali. – Kan vi gjøre sånn
med åtte-gangen også?

– Nei dessverre, sa Anne.

– Den skal dere få i lekse til i morgen!

Oppgaver til teksten: ”En annerledes matematikktime”

To historier om matematikk:

1. Den første historien handler om en araber:

1. Hvor mange sønner har arabereren og hvor mange kameler har han?
2. Hvor kaller han sønnene til seg?
3. Hva heter den eldste sønnen?
4. Hvem er nest eldst?
5. Hvem er yngst?
6. Hva skal den eldste sønnen arve?
7. Hvorfor er det vanskelig å dele arven slik som faren ville?
8. Hvem hjelper sønnene å dele arven?
9. Vis hvordan mannen deler.

Ord og uttrykk i teksten:

- *araber* = en person som kommer fra et land som heter Saudi-Arabia. De bruker ofte hvitt tørkle/skjerf/sjal på hodet.
- *arve* = få ting/overta ting etter en person er død.
- *eldst* = gamlest (nr. 1/født først)
- *nest eldst* = nr 2 (født som nr 2)
- *yngst* = minst (født sist)
- *å slakte* = å drepe/ta livet av/avlive
- *Sjeik* = araberhøvding/leder for en gruppe arabere
- ”..han steg ned av kamelen” = han gikk ned fra kamelen

Adjektiv i teksten:

- gammel – eldre – eldst
- ung – yngre - yngst

2. Den andre historien Anne forteller er fra gamle dager:

1. Anne forteller først litt om skolen i gamle dager. Hva kunne skje hvis du ikke hadde gjort leksene?
2. Hva slags lekse har Malvin?
3. Hvorfor har han ikke gjort leksa?
4. Hva må han gjøre?
5. Hva skjer hvis han regner feil?
6. Vis hvordan Malvin klarte ni-gangen.

Ord og uttrykk:

- "...det hendte ofte" = det skjedde ofte
- *Et regnestykke* = for eksempel: $4 \times 9 = 36$
- "*Han stod bare og gapte*" = han stod med munnen åpen